

Карпенко О.В., Плікус І.Й., Головіна Д.В. Інтегрована звітність як чинник формування репутації бізнесу. *Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах сталого розвитку*. Матеріали VI Міжнародній науково-практичній конференції, присвяченій 20-й річниці створення кафедри аудиту КНЕУ імені Вадима Гетьмана, м. Київ, 10 грудня 2020 року.

УДК 657

Плікус Ірина Йосипівна,
*к.е.н., доцент кафедри фінансів і підприємництва,
Сумський державний університет,
м. Суми, Україна*

Карпенко Ольга Василівна,
*к.е.н., професор кафедри обліку та аудиту
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»,
м. Полтава, Україна*

Головіна Дар'я Вікторівна,
*к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Київський національний торговельно-економічний університет,
м.Київ, Україна*

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ РЕПУТАЦІЇ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ДІЇ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Процеси реформування економічних і соціальних відносин на міжнародному рівні істотно впливають на розвиток бізнесу. В цих умовах зростає роль фінансової та нефінансової публічної звітності і вимоги до якості розкриття в ній інформації. Пріоритетним напрямком подання інформації стає підготовка інтегрованої звітності, яка розглядається як ефективний інструмент управління, що забезпечує повноту розкриття інформації про сталий розвиток бізнесу. Проте, процес впровадження цієї звітності в Україні відбувається повільніше, ніж в інших країнах. Впровадження інтегрованої звітності в бізнес-кейс українських підприємства можливо тільки при наявності відповідного методичного та обліково-аналітичного забезпечення.

Для оцінки практики надання інформації в інтегрованій звітності нами були вивчені наявні публікації з даної теми за останні кілька років, а саме [1-7]. Пошук релевантних досліджень здійснювався серед наукових статей, індексованих в базах даних (Google Scholar, Scopus, Web of Science, EBSCO тощо). За допомогою сканування сайтів міжнародних організацій, а саме - Асоціації сертифікованих присяжних бухгалтерів (Association of Certified Chartered Accountants - ACCA), Всесвітньої ради з питань сталого розвитку (World Business Council for Sustainable Development, WBCSD), Міжнародної асоціації бухгалтерів (International Federation of Accountants, IFAC), Міжнародного комітету з інтегрованої звітності (International Integrated Reporting Committee, IIRC), Міжнародного інституту зі сталого розвитку (International Institute on Sustainable Development, IISD), які сприяють розвитку

концепції нефінансової звітності і, зокрема, інтегрованої звітності, були проаналізовані публікації-дослідження з проблем нефінансової звітності, розвитку методичного забезпечення її підготовки з урахуванням особливостей інтеграції фінансової та нефінансової інформації, впливу різних видів капіталу на забезпечення стійкості бізнесу, що дозволило констатувати:

по-перше, можна виділити 2 етапи розвитку інтегрованої звітності: 1) 2011 - 2016 рр. - «Світова конвергенція облікових систем», для цього етапу характерна інтегрована звітність для прийняття управлінських рішень стейкхолдерами відповідно до стратегії компанії; 2) 2016 р. - теперішній час - «Цифрова економіка», на цьому етапі інформація інтегрованої звітності призначена для прийняття управлінських рішень з урахуванням інтересів стейкхолдерів, стратегії компанії по створенню доданої вартості та направлення розвитку цифрової економіки;

по-друге, для управління бізнесом різним стейкхолдерам необхідна, як фінансова, так й нефінансова інформація, за якою можна оцінити поточний стан та визначити стратегію розвитку. Пріоритетним напрямом розкриття такої інформації є інтегрована звітність, інформація якої концентрується на шести ключових видах капіталу (ресурсу), які включені в створення додаткової вартості, а саме: фінансового, виробничого, людського, інтелектуального, природного (екологічна складова), взаємозв'язок із суспільством. На практиці це виглядає, як формування єдиного інтегрованого звіту, який включає сукупність звітів, кожен з яких розкриває свій елемент капіталу та ресурсів, що активно використовуються суб'єктом господарювання у своїй господарській діяльності для забезпечення сталого розвитку. При цьому в українських кейсах, ідея розкриття використання капіталу і умов створення додаткової вартості відповідно до міжнародного стандарту інтегрованої звітності поки не реалізована в повній мірі, а проведені дослідження складу і змісту елементів звітності свідчать про те, що на сьогодні інтегрована звітність практично не відрізняється від звітності у сфері сталого розвитку. Одною з головних відмінних ознак інтегрованої звітності від інших видів звітності, є орієнтованість на прогностичні показники та програмні заявляння керівництва;

по-третє, кожен самостійний елемент інтегрованої звітності відповідає різноманітним потребам різних зацікавлених сторін. Так, фінансова інформація на основі фінансової звітності задовольняє переважно інтереси інвесторів та акціонерів, соціальна і екологічна звітність задовольняє запити більш широкого кола зацікавлених сторін, включаючи ЗМІ, неурядові організації, місцеві спільноти;

по-четверте, на сьогодні є проблема вибору найбільш репрезентативних і значимих фінансових і нефінансових показників, подання яких у складі інтегрованої звітності є найбільш доцільним. Інтереси зовнішніх і внутрішніх користувачів звітності зводяться, насамперед, до інформації про інвестиційну привабливість, сталий розвиток, ефективність і прибутковість діяльності суб'єкта господарювання та здатності створювати додаткову вартість, тому з метою надійної оцінки здатності компанії створювати додану вартість, пропонуємо використовувати ключові показники ефективності (КПЕ) за

критеріями, які дозволять забезпечити надійну об'єктивну оцінку здатності компанії створювати додану вартість з мінімальними витратами, а саме: інтегрована структура створення вартості (ланцюжок створення вартості); управління та стратегія (внутрішні процеси); управління інтелектуальним капіталом (інновації і знання); конкурентоспроможність і передовий досвід. При цьому, кожен групу критеріїв слід розглядати з трьох точок зору: економічної, екологічної та соціальної це дозволить комплексно оцінити фінансові і нефінансові чинники, які впливають на бізнес, а також КПЕ визначаються відповідно до стратегічних цілей, це дозволить кількісно оцінити здатність керівництва досягати стратегічні цілі. в протилежному випадку (представлення ключових показників незалежно від стратегії та процесів створення доданої вартості) інформація бізнес-звітності є недоцільною.

Список використаних джерел

1. Соболев Г.О., Карпенко О.В., Пликус І.Й. Облік як ціннісний ресурс для задоволення соціально-екологічних проектів стейкхолдерів. *Корпоративна соціально-екологічна відповідальність та партнерство стейкхолдерів задля сталого розвитку*: монографія / за заг. ред. І. О. Макаренка. Суми: Сумський державний університет, 2020. 48-57
2. В.Н. Боронос, А.В. Зайцев, В.В. Буряковский Проблемы согласования эколого-экономических интересов в условиях рынка. *Екологічна економіка та управління*, 1997, 2, 22-27.
3. Шевчук Н.С. Інтегрована звітність: поняття та економічна сутність. *Економіка АПК*, 2018, № 12, 95
4. Томчук В. В. Інтегрована звітність: новий етап у еволюції бухгалтерського обліку. *Фінанси, облік, банки*, 2017, №1, 170-180
5. Дубинська О.С. Удосконалення методики оцінки комплексного стану підприємства на основі інтегрованої фінансової звітності. *Young Scientist*, 2019, № 2 (66), 611-618
6. Корягін М.В., Куцик П.О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності : монографія. Київ : Інтерсервіс, 2016. 276 с.
7. Boronos V., Plikus I., Aleksandrov V. Financial and accounting approaches to definition of the intangible factors impact on the value of the company. *Economic Annals-XXI*, 2016, 160(7-8), 121-125